

איוה כפרי המשכיות

אוצרת: לאה אביר
12.1-11.2.2017

"כל קו הוא חווייה ממשית שיש לה היסטוריה פנימית משל עצמה" (סיי טוומבלי, 1957)

"העבודה עצמה אינה ניתנת להגדרה אף שהיא לובשת צורה ללא הרף בנפשנו: גדולה מדי, קטנה מדי, פשוטה מדי, מורכבת מדי." (רפאל נדג'ארי על עבודותיה של איוה כפרי)¹

תערוכת היחיד השנייה של איוה כפרי בגלריה רו-ארט מגיעה לאחר שתי תערוכות יחיד בהן הציגה האמנית מיצבי ציור גדולי ממדים, שיצרו קומפוזיציות מרחביות באמצעות מחוות של ציור וקולאז' - תערוכתה "Multiplane(s)" במוזיאון תל אביב (2014), באוצרות ענת דנון סיון, ותערוכת היחיד באוצרות נוגה דוידסון בגלריה רו-ארט (2013). בתערוכה הנוכחית, "המשכיות", מוצגים ציורים שיצרה האמנית בשלוש השנים האחרונות, במקביל לעבודתה על מיצבי ציור. הם מכילים מדבקות טפט, מסקינגטייפ, צבע אקריליק, תמונות או רישומים שהאמנית צילמה ומודפסים על שקפים, ספריי ונייר על מצע פרספקס. התערוכה ממתמקדת בעבודת הסטודיו ארוכת המשך של כפרי, ומציגה ציורים אשר מכילים באופן מתומצת ומרושת תובנות הקשורות בתנועה ובמרחב, המגיעות, בין השאר, מהצבות הציור התלת ממדיות.

הציורים של כפרי נדמים לעתים כמו מפגן משוכלל של מכשולים: המצע השקוף הוא ייצוג פלסטי של המטאפורה עתיקת היום של הציור כחלון למציאות, הטפטים המודבקים הם ביטוי חומרי לסכנת הדקורטיביות שעומדת בפני המופשט האוונגרדי. אולם על אף שקל לזהות את העבודות הללו עם השיח הסגנוני, האוניברסלי, המוזיקלי אפילו, על המופשט, הרי שראוי לבחון את ההצעה המרחבית והתודעתית שהן מניחות בפנינו. כפי שטוען ג'וסליט, המחווה הציורית המופשטת נושאת עמה איכות אנושית שלא ניתן להטמיעה בקלות במרחב הראווה של הדימויים המסחריים. היא נעה לצד סדר הראווה, ואפילו מתעמתת איתו. הסוגיות עליהן מתבססות העבודות של כפרי, כמו חלק גדול מן הציור של העשורים האחרונים - שאלות של מהירות, קנה מידה, מידות של רוויה צבעונית - מתמודדות באופן ישיר עם השינויים המואצים בתרבות החזותית העכשווית. ככאלה, ניתן לקרוא אותן גם בהקשר של עידן האינפורמציה או הרשת, של השינויים הערכיים המתרחשים סביבנו ביחס לידע חזותי, הפצתו וארגונו.²

מרבית הציורים בתערוכה הם דיפטיכונים - ציורים המורכבים משני חלקים שווים, המונחים זה לצד זה, אך לעולם לא מתחברים.³ הדיפטיכון מייצר מראש את מצע הציור ככזה שיש בו מתחים וכוחות סותרים, שהציורים של כפרי משתמשים ומשחקים בהם: חזרה והבדל, חלוקה והצמדה, קטיעה והמשכיות, סימן ונרטיב, פתיחה וסגירה, ריבוי ובחירה, סדר אורכי וסדר רוחבי. הדיפטיכון, שאחד ממופעי העכשוויים הוא המסך המפוצל, מסמן פיזור של תשומת הלב, אבל גם מגביר את האינטנסיביות של מרחב וזמן מסוימים בכך שהוא מאפשר התרחשויות מקבילות ובו-זמניות ודורש מאיתנו התמקדות ובחירה, רגע אחר רגע. בעבור כפרי, הדיפטיכון מאפשר שבירה, אוריריות והכנסה של המציאות פנימה אל המערך הסידורי, ובעיקר את הופעתה של המשכיות, מעצם נוכחותו של הפיצול. הציורים הכפולים שלה מציבים בפנינו שלם מורכב, שאיננו יכולים אלא להתמקד בחלקיו.

בדומה לתהליך הצפייה בציורים, גם תהליך העבודה של האמנית נמשך זמן רב, ולאורכו רגעים קריטיים של בחירה וביצוע. בזה אחר זה מצטברים בזמן ועל המצע השקוף מחוות ציוריות, הדבקות קולאז'יסטיות ודימויים צילומיים. זוהי מלאכת הרכבה של יחסים, הנובעת מפעולות של התבוננות, החלטה ופעולה. הציורים של כפרי עשויים פעולות מסדרות ומארגנות לצד מחוות אורגניות שנושאות עימן תנועה (מה שדיוויד ג'וסליט מכנה "מעבר של כוח דרך חומר"⁴). כצופים, הם מציעים לנו דרכים שונות ללכת בהן, ומרחבים שונים לשהות בהם.

איוה כפרי (נ.1981) חיה ועובדת בתל אביב, היא בוגרת תכנית ה-MFA של Ecole Nationale Supérieure de Beaux Arts de Paris, שם קיבלה ENSBA כסטודנטית של ג'ין מארק בסטמנטה ודומיניק גוטייה. כפרי הציגה תערוכות יחיד במוזיאון תל אביב לאמנות ובגלריה רו-ארט בתל אביב. עבודותיה הוצגו בתערוכות קבוצתיות רבות בארץ ובעולם, בין השאר במוזיאון פתח תקווה לאמנות, הביאנלה הראשונה לאמנות עכשווית בהרצליה, La Générale en Manufacture in Sèvres בצרפת, Vault and Tape Modern בברלין, ובגלריה Tilton בניו יורק. כפרי הינה זוכת פרס רפפורט לאמן צעיר לשנת 2013 ממוזיאון תל אביב. בימים אלה היא מציגה מעבודותיה בתערוכת האוסף הישראלי של מוזיאון תל אביב לאמנות.

¹ רפאל נדג'ארי, "איוה כפרי: הפואטיקה של הרב-מישורים", בתוך *איוה כפרי: Multiplane(s)*, קטלוג תערוכה, תל אביב: מוזיאון תל אביב לאמנות, 2014, עמוד 19.

² ניתן ליישם כאן את אבחנתו של ג'וסליט כי ציור מחווה עכשווי "מגלם בגופו התקה (dislocation) - האפקט הרגשי של המרחב המרושת".

David Joselit, "Reassembling Painting," in Manuela Ammer, Achim Hochdorfer and David Joselit (eds.), *Painting 2.0: Expression in the Information Age*, Vienna: Mumok - Museum moderner Kunst Stiftung Ludwig Wien; Munich: Delmonico Books, Prestel, p.180.

³ פורמט הדיפטיכון מוכר לנו מאות ואלפי שנים, והוא מזהה ביותר עם ציורי פולחן נוצריים, כאלה ששימשו כאיקונות מתקפות ונישאות לפולחן. אולם הדיפטיכון מופיע גם בעבודות של אמנים מן העשורים האחרונים: דיפטיך מרילין מונרו של אנדי וורהול, למשל, ציוריו הכפולים הידועים של פרנסיס בייקון (הראשון שביניהם נוצר בשנת 1967) או דיפטיכונים הודאו של ביל ויולה החל משנות ה-90.

⁴ "A mark in paint registers the passage of force through matter." Joselit, 169.